

**DIARI DE SESSIONS DE LA
COMISSIÓ NO PERMANENT D'ESTUDI DEL BALANÇ
FISCAL DE LES ILLES BALEARS
AMB L'ESTAT ESPANYOL
DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS**

DLPM 382-2000

Fq.Con.núm. 33/27

V legislatura

Any 2001

Núm. 10

**Presidència
de l'Honorable Sra. Mercè Amer i Riera**

Sessió celebrada dia 26 d'abril del 2001

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

I.- COMPAREIXENCES:

1) De l'Hble. Sr. Conseller d'Hisenda i Pressuposts del Govern de les Illes Balears, Joan Mesquida i Ferrando.

130

LA SRA. PRESIDENTA:

Començarem aquesta sessió d'avui, i en primer lloc demanaria si hi ha substitucions.

EL SR. RAMON I JUAN:

Sí, Sra. Presidenta. Miquel Ramon substitueix Margalida Rosselló.

LA SRA. PRESIDENTA:

No hi ha més substitucions, per tant?

I.1) Compareixença de l'Hble. Sr. Conseller d'Hisenda i Pressuposts del Govern de les Illes Balears, Joan Mesquida i Ferrando.

L'ordre del dia d'avui és la compareixença del conseller Joan Mesquida, d'Hisenda i Pressuposts, a petició de la Comissió no Permanent d'Estudi de Balanç Fiscal de les Illes Balears amb l'Estat espanyol, i per tant donarem la benvinguda al Sr. Conseller, i també li donarem la paraula per sentir les seves explicacions.

EL SR. CONSELLER D'HISENDA I PRESSUPOSTS (Joan Mesquida i Ferrando):

Moltes gràcies, Sra. Presidenta, senyores i senyors diputats. Jo crec que quan un analitza les intervencions en aquesta comissió no permanent dels anteriors compareixents, un treu jo diria dues conclusions. Per una banda l'existència d'un dèficit fiscal real, i per una altra la problemàtica metodològica que existeix quan abordam un concepte com el de la balança fiscal. Jo crec que el tema és senzill d'entendre, és la diferència que hi ha entre el que reben els ciutadans a través dels serveis públics, i el que aquests mateixos ciutadans aporten via impostos.

La dificultat radica a l'hora de trobar una metodologia que sigui més o menys rigorosa, sigui més o menys idònia, i sigui més o menys consensuada per arribar a quantificar els fluxos fiscals interregionals. El problema de la metodologia està lògicament directament relacionat amb un tema de capital importància a què em referiré després, que està en l'obtenció de la informació, que jo centraria en l'obtenció de les cintes informàtiques de la Intervenció General de l'Administració de l'Estat.

Permetin que els doni una visió ràpida i panoràmica de quins són els estudis que jo voldria destacar que s'han fet en relació a la balança fiscal. El primer que s'ha de dir és que aquests estudis tradicionalment han sortit de la doctrina catalana. La primera investigació sobre incidència territorial de l'activitat financera de les administracions públiques neix als anys 60. A Catalunya es varen començar a fer estudis incipients en aquest tema, però el floriment d'aquests estudis i l'interès es produeix als anys 80 i 90, amb el desenvolupament de l'estat de les autonomies, allà on es tracta d'analitzar els efectes redistributius regionals del model autonòmic i dels models de

finançament. Voldria destacar com estudis fets en aquesta matèria l'aproximació a la balança fiscal de Balears elaborada pel Sr. Rosselló l'any 91. Un altre estudi jo crec que interessant, de Montserrat Colldeforns, publicat l'any 91 amb el títol de *Balança fiscal de Catalunya amb l'Administració de l'Estat anys 86-88*, un estudi no poc polèmic que es va elaborar baix el padrinatge intel·lectual del professor de la Universitat Pompeu Fabra el Sr. López Casenoves. Jo destacaria dos temes, d'aquest estudi, el seu caràcter polèmic i el seu caràcter innovador. Polèmic perquè el resultat del dèficit fiscal de Catalunya va crear una certa polèmica dins el que era l'Administració central. També s'ha de dir que hi va haver polèmica perquè no es va considerar dins la metodologia el que són les despeses indivisibles, que després comentaré. Però també innovador perquè per primera vegada l'Estat central facilitava la informació de base necessària per arribar a determinar el saldo d'una balança fiscal. Facilitava les cintes informàtiques de la Intervenció General de l'Estat en el que són despeses territorialitzades per capítols, informació absolutament indispensable per fer un estudi rigorós d'aquesta matèria.

La imputació territorial de la despesa pública pot ser senzilla si es disposa de la informació procedent del que es coneix com a Sicop, que és el Sistema d'informació comptable i pressupostària de l'Estat, que permet regionalitzar totes les partides de despeses. S'ha de dir que hi va haver una espècie d'interregne dins l'Administració de l'Estat, possiblement influïda pel pacte polític amb Convergència i Unió, que va fer que aquesta informació, absolutament indispensable per calcular la balança fiscal, es proporcionàs a determinats analistes de Catalunya. L'interessant, a part de disposar d'aquesta valuosa informació, és que aquestes cintes informàtiques no només feien referència a un exercici concret, sinó que feien referència a exercicis que anaven des de l'any 91 a l'any 96, la qual cosa ens permetia tenir una perspectiva que donava més consistència a si existia o no dèficit fiscal. Aquesta informació va permetre elaborar un estudi molt interessant, publicat recentment, l'any 2000, *Las balanzas fiscales de las comunidades autónomas 1991-1996. Análisis de los flujos de las comunidades autónomas con la Administración Central*. Entre d'altres autors hi havia el Sr. Castell, Barberán i Bosc.

En darrer lloc citar un treball també interessant, publicat, jo crec que és el darrer publicat en aquesta matèria, per Àngel de la Fuente, auspiciat pel Consejo Superior de Investigaciones Científicas, titulat *Un poco de aritmética territorial. Anatomía de una balanza fiscal para las regiones españolas*. Jo crec que és un text acadèmicament interessant, perquè dóna una visió rigorosa de les diferents qüestions metodològiques, i que nosaltres hem emprat per fer una aproximació a la balança fiscal de Balears.

Em detendré un moment en les qüestions metodològiques per emfasitzar el perquè crec que a part de tenir la informació de base necessària és important un consens en aquesta metodologia, perquè si no, la disparitat de xifres resultants de balança fiscal pot ser molt grossa. La relació entre allò que els ciutadans d'un territori aporten per via impositiva al sector públic i els beneficis que reben d'aquesta administració és el

que origina aquests fluxos fiscals, fluxos que en unes ocasions són monetaris, a través de transferències econòmiques, i en unes altres ocasions aquests fluxos es concreten en serveis públics que determinen aquesta magnitud i el signe d'aquests saldos.

Les qüestions metodològiques es plantegen tant des de la vessant de la despesa com pel que fa referència a la vessant dels ingressos. Analitzem la distribució territorial de la càrrega impositiva, seria la problemàtica de la balança fiscal des de la vessant dels ingressos. L'estimació de la distribució territorial de la càrrega impositiva passa per esbrinar sobre qui recau la càrrega impositiva, una vegada que té lloc la cadena de translació dels impostos a través de l'activitat econòmica. Jo crec que limita molt el rigor metodològic reduir l'estimació de la càrrega impositiva d'aquesta distribució territorial a una qüestió simplement estadística, conèixer quina és la recaptació territorial dels impostos del sector públic central mitjançant la informació aportada per les delegacions territorials de l'Agència Tributària és una tasca relativament senzilla, però no exempta de rigor. Per què? Perquè els impostos recaptats a un territori no són necessàriament suportats pels residents en aquest territori. He posat moltes vegades l'exemple que una determinada cadena hotelera té el seu domicili fiscal a Balears, i aquí tributa per l'IVA que repercuteix a altres indrets, a establiments hotelers de Madrid, de Barcelona o de qualsevol regió espanyola.

Per tant, la metodologia que s'utilitza és analitzar cada concepte d'ingrés, jo crec que això és el que s'ha de fer, analitzar cada concepte d'ingrés, establir el que es coneix com a hipòtesi d'incidència i després, a través d'indicadors estadístics, es fa la seva imputació territorial. Per tant, dir que el tema per esbrinar quina és la càrrega impositiva territorial no és tan senzilla com agafar les xifres que dona l'Agència Tributària de recaptació total, sinó que s'ha d'entrar concepte per concepte.

Pel que fa referència a la despesa pública, trobam una problemàtica similar, i per ventura de major complexitat, i la problemàtica de la despesa es pot enfocar des de dos punts de vista: del que es coneix com l'enfocament del flux monetari, i el que es coneix com a enfocament del flux benefici. El flux monetari és la localització geogràfica del centre de despesa, és a dir el territori on es materialitza l'activitat objecte de la transacció; i el benefici fa referència a lloc de residència dels individus que es beneficien d'aquest servei. Això amb un exemple s'entén molt fàcilment. És a dir, a qui s'han d'imputar les despeses que fa l'Administració central de, per exemple, una inversió com pugui ser el tren d'alta velocitat Madrid-Barcelona al seu pas per Guadalajara. Segons l'enfocament del flux monetari les despeses que es puguin fer a Guadalajara s'han d'imputar a Guadalajara; segons l'enfocament del flux benefici les despeses no s'han d'imputar a Guadalajara, sinó que s'han d'imputar als beneficiaris, que serien població de Madrid i població de Barcelona. Jo crec que amb aquest problema metodològic la majoria d'estudis s'encaminen a una solució de caràcter mixt amb aquest flux monetari i aquest flux de benefici.

Una altra problemàtica metodològica també bona d'entendre és el que fa referència a la despesa indivisible, que dona lloc a beneficis que gaudeixen tots els ciutadans sense exclusió. Quines són aquestes despeses indivisibles? Doncs per exemple defensa, afers exteriors, justícia, ordre públic. La doctrina catalana inicialment es decantava -i aposta la polèmica que va generar l'estudi de Montserrat Colldeforns-, s'havia decantat sempre per no computar aquestes despeses indivisibles. El cert és que darrerament, i crec que també des d'un punt de vista de rigor acadèmic correcte, s'ha optat per incorporar, utilitzant indicadors estadístics de població.

Quan feim una aproximació del que és la balança fiscal de Balears, deia al principi que un veu amb les diferents intervencions que no coincideix la metodologia utilitzada. També es produeix una manca d'informació disponible, i també tenim, a part que s'ha de dir que aquesta informació absolutament indispensable per calcular la balança fiscal, que són aquestes cintes de la Intervenció General de l'Estat, des de l'any 97 no s'han tornat a aportar, a pesar que s'han demanat, no s'han tornat a aportar, sí que es dona una coincidència que existeix un dèficit fiscal.

Des de la Conselleria d'Hisenda vàrem treballar amb aquesta informació aportada a través de la Intervenció General de l'Estat, any 91-96, jo crec que són una bona base estadística, certa i rigorosa, perquè a més abasta també un període temporal ampli, amb aquestes xifres vàrem aplicar una metodologia, que és la utilitzada pel Consell Superior d'Investigacions Científiques, i arribam a la conclusió que així com s'havia analitzat que el dèficit fiscal de 1996 eren 137.707 milions de pessetes, nosaltres estimam que el dèficit fiscal per a Balears per l'any 2000 està al voltant dels 150.230 milions de pessetes. Jo crec que -i ara podem entrar, si volen vostès a un debat a aclarir o ampliar els temes de la meua intervenció- es posa de manifest una vegada més que, utilitzant la metodologia que sigui, Balears pateix un dèficit fiscal que nosaltres, ja els dic, nosaltres quantificam en aquesta estimació per l'any 2000 de 150.000 milions de pessetes. Gràcies, Sra. Presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Conseller. Correspon ara a les intervencions dels diferents grups parlamentaris. Pel Grup Parlamentari Mixt té la paraula el diputat Sr. Nadal.

EL SR. NADAL I BUADES:

Gràcies, Sra. Presidenta. En primer lloc agrair la compareixença del conseller i la claredat de les seves explicacions. Compartim des d'Unió Mallorquina absolutament els seus plantejaments, que existeix un dèficit a la balança fiscal. Pensam que segurament aquests 150.000 milions per l'any 2000 per ventura és una quantitat que encara queda curta, però que segurament està al voltant d'aquestes quantitats; que això suposa un greuge per als ciutadans d'aquestes illes, que veuen com es va deteriorant per manca d'inversions en les infraestructures i en les qüestions de primera necessitat, com puguin ser en sanitat, en educació i en altres serveis.

Nosaltres voldríem saber del conseller, i aprofitant la seva presència aquí, a veure si davant la negociació, la futura negociació amb l'Estat central d'un nou sistema de finançació, si el Govern de les Illes Balears té previst qualche tipus d'actuacions, té previst qualche tipus de metodologia, té previstes actuacions davant aquesta nova negociació, que pensam que és un dels moments més importants que tendrem en aquestes illes aquesta legislatura, perquè una bona negociació, un bon resultat d'aquesta negociació pot suposar que moltes d'aquestes necessitats que tenim en infraestructures en aquestes illes puguin veure's resoltes en el futur.

Voldríem demanar al conseller a veure el REB, quina influència té o tindrà el REB en aquesta finançació, si aquest dèficit a la balança fiscal podria veure's minvat, podria reduir-se amb aquest REB, i quines actuacions s'haurien de fer.

Ens ha dit que s'havien facilitat les cintes de la Intervenció General dels anys 91-96, si no ho entès malament, a veure si hi hauria la possibilitat d'obtenir, i quines actuacions s'haurien de fer per aconseguir aquesta informació, per tal de poder determinar exactament, o amb major precisió, o que fos menys discutit, és a dir que hi hagués menys discussió sobre el dèficit fiscal, creant-se una metodologia que fos acceptada per tothom, sobretot per totes les comunitats autònomes, i que pogués servir per a aquesta negociació del nou règim de finançació de les comunitats autònomes.

A Unió Mallorquina pensam que seria bo tenir una metodologia acceptada per tothom, de balança fiscal, a la qual poguéssim tots saber quin serà el grau de corresponsabilitat fiscal que assumirem amb les altres comunitats autònomes, però que fes justícia amb totes les comunitats autònomes.

I en darrer lloc ens agradaria saber el conseller a veure quina és la seva opinió, encara que ja l'ha començada a exposar, sobre la possibilitat d'un sistema de participació de reequilibri de la balança fiscal amb un concepte com l'IVA turístic, que si bé és cert que amb aquestes teories que ens ha explicat del flux del benefici o del flux monetari, quant a on es fa la despesa, segurament les empreses que generen un IVA com a conseqüència del turisme en aquestes illes, i que són empreses que tributen fora d'aquí, n'hi ha més quantitat que no empreses que són d'aquí, que tributen l'IVA a aquesta comunitat autònoma, i que obtenen aquest IVA com a conseqüència d'actuacions fora de les nostres illes. Moltes gràcies, Sra. Presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Nadal. Pel Grup Parlamentari d'Esquerra Unida i Ecologista té la paraula el diputat Sr. Ramon.

EL SR. RAMON I JUAN:

Moltes gràcies, Sra. Presidenta. Moltes gràcies al conseller per la seva explicació, que crec que ha set clara i seriosa. I en tot cas li voldríem demanar, si és possible, alguna petita ampliació, si són dades que manegi en aquests moments i que

pogués donar. Si no he comptat malament, ha xifrat en 150.000 milions aproximadament el dèficit fiscal de l'any 2000. Jo el que li volia demanar, si ho disposa en aquests moments, a veure això en relació amb el producte interior brut de les nostres illes, quin percentatge té, i també si es pot comparar amb altres comunitats autònomes, que ens pugui aclarir una mica més si hi ha altres comunitats que tinguin un dèficit semblant al nostre, o si tenim una posició molt particular i molt diferenciada.

També, i amb això crec que coincidesc una mica amb el portaveu d'Unió Mallorquina, però si des de la Conselleria d'Hisenda es té quantificat sectors bàsics com puguin ser la sanitat, que pròximament serà transferida, o l'educació, que es va transferir fa uns anys, si l'aportació estatal a les nostres illes per habitants, o per qualsevol altre paràmetre, es pot considerar que està dins la mitja estatal, o estam en posicions diferenciades.

I per últim, una última qüestió que també el portaveu anterior ha parlat del REB, a mi en concret m'agradaria saber si és possible determinar-ho, si des de l'entrada en vigor del REB s'han notat variacions substancials quant a la balança fiscal. És tot el que volia preguntar, moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Ramon. Pel Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista té la paraula el diputat Sr. Alorda.

EL SR. ALORDA I VILARRUBIAS:

Gràcies, Sra. Presidenta, i gràcies, Sr. Conseller, per la seva presència i per aquestes dades, realment confirmant un dèficit acumulat ja impressionant, perquè evidentment en pessetes constants de l'any 2000 uns 150.000 anuals, estam parlant d'uns 1.500 milions en una dècada, no sé si podrà matisar si tenen alguna dada que efectivament no és així, que s'ha disparat en aquests darrers anys. El que nosaltres anam veien amb les dades que han anat duent els ponents és que és bastant estructural, amb independència que hi hagi puntualment alguna punta, però en realitat és una situació estructural, que ens sembla realment impressionant, i un gran repte polític, afrontar i reconduir, confiant que ningú negarà l'existència de balances fiscals negatives a l'Estat espanyol, o dir que s'atribueixi a *flojera de partidos nacionalistas*; confii que aquest tema es pugui tractar amb bastant més rigor i amb bastant més seriositat, sense negar les evidències.

En aquest sentit, jo el que li demanaria és si ens pot aportar, si no és avui en un altre moment, el resultat d'aquests 150.000, els distints sumands com els que queden, i en concret una qüestió que -pel que hem vist en els distints ponents- és especialment difícil, a veure per quina opció s'han decantat des de la Conselleria a l'hora de computar les indivisibles, efectivament aquestes despeses que fa l'Estat, que té encomanades l'Estat, i que són d'alguna manera no territorialitzables, tot i que allà on estan físicament establertes sempre en tenen un plus de benefici, o un plus d'efectivitat com a mínim en el seu exercici, qualsevol servei que tenguí l'Administració de l'Estat. És important allà on està ubicada,

però acceptem que són serveis generals, serveis centrals, que no tenen per què territorialitzar-se sigui quina sigui la seva seu. Com ho han pogut computar, perquè al final de l'operació de la suma de balances fiscals positives i negatives surti un resultat el més semblant a zero quant al que sigui el rigor d'aquest tipus de metodologia.

Per altra banda ens interessaria, a part d'insistir en tot allò que s'ha dit, i per tant no m'hi recrearé, en una cosa que ja intuïm quina serà la seva resposta, però volem saber quina ha estat la influència del règim especial en aquesta situació; però també ens agradaria saber si han estudiat gens la possibilitat, o quines conseqüències tendria l'aplicació del règim de concert a les Illes Balears, aplicar exactament un mètode que ja existeix, que és legal a l'Estat espanyol, que no té més secret que aplicar les fórmules que tenen establertes els territoris històrics, i ens seria crec que molt interessant veure què passaria a l'Estat espanyol si a totes les comunitats es generalitzàs el sistema de concert. Per tant, ens agradaria saber si s'ha fet mai cap treball, si vostès el tenen elaborat, del que significaria per a les Illes Balears aplicar aquest sistema.

Per altra banda saber si vostè té algun coneixement de l'acord al Senat que es va produir, que pareix que ha quedat, pel que tothom ens ha anat comentant, els mateixos senadors, respecte que ha quedat en res un acord sobre un estudi de balances fiscals de l'Estat espanyol, si han tengut cap mena de coneixement, si s'han adreçat a vostès, si hi ha hagut qualsevol mena de debat en aquest sentit dins la conferència del fòrum econòmic financer, si vostè intueix ja a nivell d'altres comunitats autònomes que hi podria haver algunes discrepàncies de metodologia, o si senzillament hi ha gent, hi ha comunitats que no els interessa gens, a més de l'Estat, introduir aquest. També si efectivament l'han pogut contractar o comandar amb l'Estat aquestes sol·licituds de documentació que vostè ens comentava, que no han estat acollides, si hi ha visiblement, o és possible que s'obrin en qualque moment, i a quin moment es troben aquestes discussions per establir quina és aquesta balança fiscal, si és que això existeix.

Per altra banda, demanar-li que si pot, sumàriament, ens apunti quin és des del seu punt de vista, i des del Govern en aquest sentit, les fórmules que haurien d'afrontar per corregir aquesta situació, realment no sé si haurem de sortir tots els ciutadans amb pancartes per donar-li suport, però en qualsevol cas des d'un punt de vista institucional, i des d'un punt de vista de negociació política, tant al nivell de règim econòmic com en la negociació del pròxim quinquenni de finançament autonòmic, vostè cap a on veu, o quin hauria de ser l'enfocament perquè aquesta situació fos corregida amb més justícia, tenint en compte que és evident que volem, des del nostre grup hi volem insistir, que no pensem que hi hagi d'haver dèficit zero, sinó que és correcte que les comunitats autònomes amb més riquesa col·laborin i contribueixin amb un punt de solidaritat amb les que tinguin menys riquesa. El que voldrem, evidentment, és que el resultat final sigui que tots els ciutadans tinguin els mateixos serveis públics, i sembla bastant desproporcionada pel nostre pressupost públic aquesta xifra de dèficit. No tant pel PIB, entenc, com pels nostres pressupostos

públics, que realment seria duplicar els pressupostos de la comunitat. Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Pel Grup Parlamentari Socialista té la paraula el diputat Sr. Marí.

EL SR. MARÍ I SERRA:

Gràcies, Sra. Presidenta. Nosaltres també volem agrair al Sr. Conseller la seva presència en aquesta comissió sobre el balanç fiscal, i creim que les seves explicacions respecte d'aquest tema han confirmat tot el que ja havien dit la majoria d'intervinents que havien passat per aquesta comissió. I el que sí ha quedat clar és que el nostre balanç fiscal amb l'Estat és altament desfavorable per a la nostra comunitat, i el resultat és que estam donant i pagant una mena de serveis que no tenen el reconeixement ni la quantificació econòmica necessària per part de l'Estat. També com a conseqüència d'això molts dels serveis que reben els ciutadans de les nostres illes no estan a l'alçada de les xifres macroeconòmiques que manegen les estadístiques, unes xifres que fan que la nostra comunitat sigui la comunitat amb la renda per càpita més alta de l'Estat, encara que tots sabem que la microeconomia, és a dir l'economia familiar, està molt per davall d'aquestes macroxifres, i el grau de benestar de moltes famílies està molt lluny dels números que presenten les estadístiques.

També al llarg d'aquestes compareixences s'ha comprovat que fruit d'aquesta manca de finançament i d'aquest desajust fiscal els ciutadans de les nostres illes no reben el mateix tracte econòmic en serveis bàsics que els ciutadans d'altres comunitats, així com tampoc mai s'han tengut en compte les necessitats i la despesa que significa haver de donar servei a la població flotant que tenim, sobretot durant l'estiu, cosa que naturalment també provoca desequilibris.

Per tant, com a conclusió, dir que a aquesta comunitat autònoma ens queda una tasca reivindicativa molt important davant la futura negociació sobre el finançament autonòmic que pròximament s'ha d'iniciar, i esperam que les conclusions d'aquesta comissió siguin un element de força i un suport a aquestes justes i necessàries reivindicacions sobre el desfasament fiscal que patim a la nostra comunitat respecte de l'Estat.

I per acabar jo li faria una pregunta, que el Sr. Miquel Nadal ja li ha insinuat, i és si creu en no haver set possible avançar en el desenvolupament del REB, si això tindrà alguna repercussió negativa per a la nostra comunitat a l'hora de negociar el nou finançament autonòmic, i vull dir amb això que se superposaran segurament les dues negociacions, i si això tindrà una repercussió negativa per a la nostra comunitat; i també si ens podria explicar d'alguna manera el motiu pel qual en un any, és a dir l'any 99 hi havia 137.000 milions de pessetes de dèficit, i l'any 2000 n'hi ha 13.000 més, o sigui 150.000. Quin és aquest motiu pel qual anam tant desbocats amb aquest desfasament fiscal?

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Pel Grup Parlamentari Popular té la paraula la diputada Sra. Salom.

LA SRA. SALOM I COLL:

Moltes gràcies, presidenta. Senyores i senyors diputats. Moltes gràcies, conseller, per la seva compareixença aquí per explicar-nos quin és el seu punt de vista respecte a la metodologia aplicada aquí, a la nostra comunitat, per determinar quina és la xifra del dèficit de la balança fiscal.

Evidentment amb la seva explicació ha quedat clar que hi ha distintes metodologies, que no s'han posat d'acord els experts per dir quin és el sistema vàlid, l'únic, el definitiu que ens permet poder fer anàlisis i estudis comparatius entre totes les comunitats perquè s'aplica per tot el mateix mètode per poder analitzar, per poder comparar xifres. Evidentment a la seva explicació es diu que segons l'economista, segons el departament o l'àrea que fa aquest estudi, idè cadascú aplica una metodologia, uns barems, uns criteris distints, amb la qual cosa les conclusions que es treuen, les xifres a què s'arriba són xifres discutibles, no és una xifra exacta. Segons l'economista que analitzi les dades, uns diran que el dèficit és més, un altre dirà que el dèficit és menys. Evidentment la xifra que ens ha donat vostè és la xifra que no és exacta, sinó que és la xifra que vostè, com a conseller d'Hisenda, ha arribat a unes conclusions aplicant uns determinats criteris que poden ser discutibles en funció de quins siguin els tècnics, els experts que discuteixen.

Per una altra part és evident que la nostra comunitat és una comunitat amb una renda per càpita elevada i que efectivament Balears aportam més del que rebem, i amb això som conscients entre tots que hem de ser solidaris entre totes les comunitats, hem de ser solidaris amb l'Estat espanyol, però també crec que és just que els ciutadans de Balears hem de reivindicar i hem de tenir uns serveis públics, hem d'anar a intentar igualar tots els serveis públics perquè tots els ciutadans, evidentment, de Balears i d'Espanya, tots tenim el mateix dret a rebre uns bons serveis per part de l'Administració.

També hem de dir que hauríem d'analitzar d'on venim, perquè vostè ens diu on som, amb unes determinades xifres, i hauríem de saber idè d'on ve tot això, quins són els antecedents al llarg de la història, per què ens trobam en aquesta situació, i evidentment, dins els darrers o si analitzam tots els anys de la nostra vida de la nostra comunitat autònoma de veure que durant tot un conjunt d'anys del passat, evidentment la nostra comunitat, quan aquí governava el Partit Popular i a Madrid governava el PSOE ens varen tenir en certa manera un poc abandonats, ens tenien castigats en tant que les inversions que venien aquí eren molt poques i duim un llast acumulat de fa molts d'anys.

Nosaltres pensàvem que això anava canviant, que es posaven les bases per intentar millorar tot això, i fins i tot s'han firmat convenis com podria ser el conveni de carreteres que

creim que amb això anàvem millorant aquesta corresponsabilitat que hi havia d'haver entre el que Balears paga i el que Balears rep de Madrid, però evidentment el conveni de carreteres ens trobam en aquests moments que està en certa manera..., que des del Govern de Balears no acaben de presentar els projectes que toquen i no sabem si aquestes inversions que estan previstes es tudaran o si al final aniran a bon port, que és el que esperam nosaltres, que es puguin invertir aquests doblers aquí en matèria de carreteres que ens fan moltíssima falta a la nostra comunitat.

Evidentment, de cara a un futur, que supòs que és el que ens ha d'importar a tots els grups parlamentaris, és intentar anar reduint aquesta xifra de dèficit de la balança fiscal. Crec que això seria bo per a la nostra comunitat i que tenim un gran repte de futur, un repte important que és a l'hora de negociar nous models de finançació autònoma de la nostra comunitat, i que aquí sí que crec que hem de fer un esforç tots els partits, tots els grups polítics, per intentar aconseguir el millor model de finançació per a la nostra comunitat per, poc a poc, anar reduint la balança fiscal negativa de la nostra comunitat.

Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Per contestar les diferents preguntes o observacions que han plantejat els diferents grups parlamentaris, té la paraula el conseller Sr. Mesquida.

EL SR. CONSELLER D'HISENDA I PRESSUPOSTS (Joan Mesquida i Ferrando):

Moltes gràcies, Sra. Presidenta. Vull agrair les intervencions dels diferents portaveus. Jo crec que a la majoria d'intervencions hi ha hagut coincidència en el diagnòstic i s'han plantejat qüestions relacionades pràcticament de forma unànime, i jo entraria una miqueta en tots els temes que s'han plantejat.

Vegem. El tema de la balança fiscal, quan es parla de les metodologies o tal, jo crec que allò important és analitzar la coincidència de l'existència d'un dèficit fiscal. Jo crec que això és un punt important, crec que no ens hem d'alegrar que això sigui així, no hem de fer un discurs sobre el fet que hi ha diferents metodologies, sinó que crec que, com a ciutadans de Balears i, en teoria, com a responsables polítics que defensam els interessos de Balears i no els interessos partidistes, ens hauríem de posar d'acord en l'existència d'un greuge i d'una balança fiscal negativa.

Quan hom analitza la xifra o les diferents xifres -jo crec que aquesta és una de les xifres possiblement més baixes que s'han donat de balança fiscal- quan hom les analitza, el primer que ha de veure clarament és que si hom posa les esperances de correcció del dèficit de la balança fiscal en el sistema de finançament s'equivoca; per què?, perquè en aquests moments allò que es coneix com a restricció financera inicial, el que rebem a través del sistema de finançament està al voltant dels 100.000 milions de pessetes. Per tant, per corregir aquest dèficit

fiscal hauríem de doblar, superar el doblar la quantitat que rebem. Això jo crec que dins un estadi realista del que pot ser el futur sistema de finançament -tant de bo fos així- però jo crec que no és en aquests moments plantejar-ho en els termes... Lògicament el sistema de finançament pot permetre disminuir aquest dèficit fiscal, però no..., és a dir, el que puguem avançar amb el nou sistema no compensarà el dèficit fiscal perquè les xifres estan a molta distància.

Però també els voldria fer notar una cosa. Parlam de xifres, d'estimacions i tal, però es veu -això també contestaria un poc una pregunta que s'ha plantejat- que es produeix una bretxa superior de dèficit fiscal; per què?, perquè l'Estat millora molt els seus ingressos tributaris, més que les comunitats autònomes. Els ingressos tributaris ajustats estructuralment, el que es coneix com els ITAE (L'IVA, impost de societats, IRPF, impostos especials), creixen en un percentatge molt superior, és a dir, l'Estat recapta més per pressió fiscal indirecta, i a sobre l'Estat gasta menys. Si l'Estat inverteix menys i ingressa més, lògicament la bretxa de dèficit fiscal ha d'augmentar. Per tant, quin és l'instrument que jo crec que existeix per reduir el dèficit fiscal? Tenim un instrument magnífic: el règim especial. Si aconseguim a través del règim especial inversions de l'Administració de l'Estat, 60, 70, 80.000 milions de pessetes, lògicament compensam aquest dèficit fiscal.

Es plantejava aquí si era un greuge al ciutadà. Jo coincidesc amb el Sr. Nadal, efectivament és un greuge als ciutadans de Balears i crec que no ens hem d'alegrar, i cap portaveu dels grups parlamentaris presents s'han d'alegrar. En el tema de la negociació del nou sistema de finançament, ja li dic, crec que per compensar el dèficit fiscal tenim el règim especial, però en aquest moment la negociació no està en marxa, és a dir, l'únic que sabem del nou sistema de finançament és que ha d'estar firmat abans del 30 de setembre. No sabem per què el ministre d'Hisenda o l'Administració central no obre converses amb les comunitats autònomes. Home!, a mi m'agradaria, i en el moment en què es tinguin plantejades les propostes, conèixer quina és l'opinió dels diferents grups parlamentaris de les propostes que pugui presentar el ministeri i del que nosaltres pensam.

Jo vaig remetre dia 5 de febrer d'enguany un escrit al ministre d'Hisenda en què plantejava tots els principis que per a nosaltres eren importants en matèria de negociació del sistema de finançament. Primer tema molt important: població; per què?, perquè en aquests moments el sistema de finançament vigent, 1996-2001, quan es va firmar el setembre del 95 va contemplar la població de Balears amb el cens del 1988. Clar, el sistema de finançament serveix per finançar serveis; els serveis tenen una relació directa amb la població que rep aquests serveis, per tant, a més població més finançament. Això s'ha de dir que no és així en totes les competències, i jo ho vull deixar clar perquè m'agrada també dir les coses com són; per exemple, amb el finançament sanitari no té perquè ser així, perquè amb la despesa sanitària es pot tenir menys població que un territori però tenir-la més envellida; per tant, l'increment de despesa és molt superior quan tens una població envellida que fa un consum superior de serveis sanitaris i de despesa farmacèutica.

Què passa en aquests moments? Idè que tenim, se'ns contempla la població de l'any 1988. De l'any 88 a l'any 1999 Balears és la comunitat autònoma que més ha crescut en població de tot Espanya, ha crescut un 21%, seguida de Canàries, que ha crescut un 14%, i de Múrcia, que ha crescut un 11%, quan la mitjana de totes les comunitats autònomes està al voltant del 4%; fins i tot hi ha comunitats autònomes que han perdut població. Vàrem fer un estudi el primer any d'aplicació del sistema de finançament, l'any 97, de com havia evolucionat el nou sistema de finançament, i posava de manifest una qüestió jo crec que important: a Balears hagués interessat més continuar amb el sistema de finançament anterior actualitzant les variables. Si això s'hagués fet així, si s'hagués contemplat la població real de Balears, haguéssim obtingut 4.700 milions de pessetes més enguany.

Per tant, quan es va decidir a l'actual sistema de finançament no actualitzar les variables, sobretot de població, i agafar la població de l'any 88, que lògicament tothom va protestar: "Com ens contemplau la població del 88 quan som a l'any 1995?" Què es va dir en aquell moment?, es va dir: "No us preocupeu, perquè l'instrument estrella del nou sistema, l'IRPF, permetrà compensar aquesta no actualització de les variables". També s'ha de dir una altra cosa important: en aquest any, l'any 97, no es varen posar més recursos damunt la taula, cosa que nosaltres ara reclamam, que es posin més recursos perquè tenim una població que no ha estat contemplada. En aquell any no es varen actualitzar les variables i no es varen aportar més recursos a l'any base.

Per tant, s'agafa un instrument que no podia ser agafat amb pitjor fortuna; l'IRPF s'ha demostrat com un impost d'escàs recorregut tributari, un impost madur i, a sobre, s'han produït reformes fiscals que han reduït de forma considerable la recaptació, i la primera reforma fiscal, l'Institut d'Estudis Fiscals la va citar amb una minva de 790.000 milions de pessetes. Es pren una mesura, per exemple, de millorar la tributació de les rendes de capitals i afavorir, com es va produir el 97-98, que tots els recursos de les famílies que eren dins comptes corrents i que tributaven per rendes de capital se'n varen anar als fons d'inversió. Per tant es detreu un altre recurs també de l'IRPF. Per tant s'han adoptat mesures que han afectat directament l'impost de la renda i que han produït una minva de recaptació.

Una qüestió que no ha estat coberta amb l'actual sistema i que jo també vull posar aquí de manifest perquè jo crec que els plantejaments que nosaltres feim, de principi de negociació del sistema, estan basats en el sentit comú, és dir a l'Estat que qualsevol modificació legislativa que faci sobre un impost que la comunitat autònoma recapta, si fa una modificació donant un benefici fiscal que ho compensi, i així s'han anat produint aquests anys modificacions tributàries sobre l'impost d'acte jurídic documentat i sobre l'impost de patrimoni que han suposat una disminució dels recursos per a la comunitat autònoma que no han estat compensats.

Per tant ens trobam que aquesta situació fa que l'IRPF no hagi evolucionat com es pensava, i això va ser el motiu pel qual, a pràcticament l'any i un parell de mesos, és a dir, l'abril de l'any 98, es va haver d'adoptar una reforma dins el Consell de

política fiscal de l'actual sistema perquè es veia que l'IRPF evolucionava per davall del PIB nominal, que és el sostre de l'actual sistema, i es va haver de modificar que, quan es deia com a garantia que es compensarien les comunitats autònomes fins al 90% de l'evolució del PIB nominal, es va haver de dir -l'abril de l'any 98- que es compensaria fins al cent per cent, perquè això hagués suposat un seriós revés per a les finances de les comunitats autònomes. Això va suposar que l'Estat va haver d'injectar aproximadament 73.000 milions de pessetes perquè les comunitats acceptants de l'actual sistema perdien doblers. Per què nosaltres deim que l'Estat ha d'aportar més recursos? Idò també perquè l'Estat ha incrementat molt la recaptació pel que són els seus ingressos tributaris. Ja els deia que els ingressos tributaris de l'Estat, exemple 95-98, han crescut un 19,5% quan el PIB nominal ho ha fet un 11,3%, el que és el sostre del sistema.

Es plantejava aquí també si hi havia possibilitat d'obtenir aquestes cintes. No s'han tornat a donar més, s'han fet intents per aconseguir les cintes del que és el SICOP i jo, quan plantejava que hi havia com un petit interregne i que possiblement va tenir influència l'acord polític amb Convergència i Unió, va fer que l'Administració central, la intervenció general de l'Estat, oferís aquestes cintes on es permet observar la despesa territorialitzada. Jo crec que és una qüestió bàsica per poder obtenir amb més rigor una xifra de balança fiscal.

Es parlava aquí d'IVA turístic. El Sr. Diputat, Sr. Nadal, sap quina és la meua opinió de l'IVA turístic, i crec que la compartesc amb l'opinió crec que de la majoria de portaveus, a pesar que he detectat una contradicció en el Grup Popular, perquè la diputada Sra. Cabrer, a una compareixença en aquesta mateixa comissió no permanent, manifestava que l'IVA turístic era un concepte que no existia i pràcticament reproduïa les meves paraules, i després vaig veure que quan es va fer el debat de l'impost turístic es tornava a plantejar per part del Grup Popular l'IVA turístic. Lògicament es pot fer una estimació, es pot fer una aproximació, però amb rigor parlar d'IVA turístic és un concepte difícil per la problemàtica que deia d'imputació d'aquest ingrés.

A més li posaré altres exemples d'altres impostos; és a dir, quan es parla..., participar -i això també fa referència al sistema de finançament, es diu: "Participar en la recaptació de l'impost sobre begudes alcohòliques". Home!, veig que hi ha comunitats autònomes que tot d'una s'animen a entrar... Sí; bé, sí però amb matisos; per què?, perquè si..., exemple concret, l'impost que grava el consum de la cervesa; si se'ns imputa com es vol fer, o com es vol fer no dic l'Administració central, sinó com un mètode d'imputació territorial, a través de l'enquesta de consum familiar, tenim que Balears lògicament tindrà un consum de cervesa per ventura una miqueta superior del que es pugui consumir a Galícia, però pràcticament homogeni, i no se'ns computarà la cervesa que beuen 11 milions de turistes. Per tant, quan es tracta d'analitzar la imputació de participació dels diferents tributs, a cada un hem d'entrar a matisar, i jo això ho he posat de manifest a totes les reunions que he anat amb altres consellers, que es diu:

participació en tributs, sí, però anem a veure com territorialitzam. Aquest és un cas molt concret.

Què podem emprar?, idò jo m'estim més emprar l'enquesta de consum que utilitza l'associació de fabricants de la cervesa, que ens dona realment el que es consumeix aquí a Balears, perquè aquests impostos tenen una tributació en origen; és el mateix que amb l'impost sobre els hidrocarburs: es produeix una tributació en origen i lògicament, si tu no tens en compte i fas una estimació a través del consum familiar mig, tot el que és població flotant no es contemplarà. Per tant, a cada qüestió que es pugui plantejar jo crec que hem de fer els matisos, perquè si no podem sortir perjudicats.

Es parlava aquí del percentatge sobre el producte interior brut, del dèficit fiscal i tal. Per a mi, si no ho tenim mal calculat, està aproximadament al voltant del 7%. Jo he vist que a altres intervencions s'havia plantejat -a altres compareixences- quin era, a judici de l'intervinent, el percentatge que es podria considerar normal de dèficit fiscal en relació a renda per càpita i producte interior brut d'altres entorns o d'altres regions. Idò miri, hem analitzat una mica aquest tema i es pot dir que el pes del dèficit fiscal sobre producte interior brut d'altres regions europees que puguin tenir més o menys rendes per càpita més o menys similars a Balears, idò tenim Îlle de France que està al voltant d'entre el 3 i 5%, Baviera que està entre el 3 i el 4%, Baaden-Wutenberg entre el 4 i el 5 i Catalunya el 7; Balears està aproximadament al 7%.

Després plantejava vostè un tema relacionat amb l'educació. Jo crec que el Govern va fer una anàlisi des de diferents punts de vista de quina era la despesa per habitant en educació, i totes les ratios que va emprar la Direcció General d'Economia, crec que va ser, o en tot cas va presentat el conseller d'Educació, Balears sempre estava o el darrer o el segon del darrer en despesa; quan s'analitzava la despesa per habitant, quan s'analitzava la despesa per mòduls escolars, per nombre d'alumnes, per nombre de professors, totes les comparacions que es varen fer en aquell moment Balears estava el darrer o el segon dels darrers.

En el tema de les despeses indivisibles he de dir que efectivament es tenen en compte; ha estat el Sr. Alorda qui ha plantejat aquest tema. El que passa és que s'utilitza la metodologia de tenir en compte les despeses indivisibles a partir d'indicadors estadístics de població. Lògicament vostè fa un comentari que, bé, pot ser distorsionant triar aquest indicador i efectivament és així, però jo crec que la majoria, per no dir tothom, s'ha posat d'acord en què la millor solució, a pesar que no és perfecta, és parlar de l'indicador estadístic de població.

Crec que també s'ha plantejat aquí el tema d'un model de finançament diferent o similar al model de concert o de quota al País Basc i Navarra. Idò efectivament, és a dir, si tenguéssim un sistema de finançament similar possiblement aquesta comissió no existiria, és a dir, és un tema que lògicament transcendeix la voluntat del conseller d'Hisenda que els parla, és un tema que suposaria una reforma constitucional, i jo els he de dir -crec que això ho han manifestat molts de responsables polítics- que des

del punt de vista de la hisenda territorial ens agradaria molt tenir un sistema similar, la qual cosa no vol dir que vegem la dificultat política de reivindicar, que lògicament idò tampoc jo en aquest moment no reivindico perquè crec que seria absolutament, bé, que podria ser interessant de cara a l'opinió pública en general, però difícilment realitzable en les circumstàncies actuals.

Per exemple, nosaltres vàrem fer una anàlisi que no és el sistema de concert del País Basc i de quota navarrès, però sí que vàrem analitzar la proposta de pacte fiscal que tenia Convergència i Unió preparada per al dia següent de les eleccions generals per plantejar al Govern central si el seu suport era decisiu, com ho havia estat a les eleccions legislatives anteriors, proposta que, si se n'han adonat vostès, s'ha amagat dins un calaix i proposta que jo els he de dir que hi havia un punt que no m'agradava gens, i era el primer punt de la proposta, que era discussió bilateral Generalitat de Catalunya i Govern central, però nosaltres el que vàrem fer va ser, amb la proposta de pacte fiscal que plantejava Catalunya, com ens aniria a nosaltres a la comunitat autònoma de Balears; els he de dir que ens hagués anat molt bé aquesta proposta, perquè aproximadament passàvem a unes aportacions que podien estar al voltant de 230, 240.000 milions de pessetes. Idò quan li dic que la nostra restricció financera inicial està al voltant de 100.000 milions idò vol dir que sense arribar al sistema de concert del País Basc, si es fessin unes modificacions que en aquests moments estic convençut que ni es plantegen, idò es podria corregir aquesta situació.

Bé, home, jo crec que en referència a la intervenció de la portaveu del Partit Popular, home!, jo crec que hem d'eleva un poc les mires polítiques, és a dir, li dic en to que, bé, no és per suposat ni crispat, ni..., però jo crec que quan arribam a un acord sobre el fet que existeix un dèficit fiscal crec que hi hauria d'haver una postura unànime de tots els grups polítics per tal de, independentment del seu color, reivindicar el que nosaltres pensam que és just. Home, jo crec que el Partit Popular en aquesta situació no pot ser un espectador passiu; per què?, home, perquè va ser el principal impulsor del règim especial, i això és l'instrument que pot compensar el dèficit fiscal d'una forma seriosa. Per tant jo crec que en una situació de normalitat política i de lleialtat institucional, que crec que en aquests moments aquesta situació no és la que s'hauria de produir entre les relacions Govern de les Illes Balears i Govern central, hi hauria d'haver una unitat i una unanimitat per tal de reivindicar que l'Estat compleixi els seus compromisos dins el règim especial.

Veim permanentment que l'Administració central fa, bé, no contesta, no té interès per desenvolupar el règim especial. Hem vist darrerament, concretament ahir, un altre episodi que jo crec que és lamentable i que a mi em va generar una profunda desil·lusió, el tema que s'abandoni per part d'Iberia la construcció de l'hangar de manteniment. Aquesta és una inversió que estava al voltant dels 3.000 milions de pessetes que podia suposar 300 i busques de llocs de feina directes, era una activitat clarament de ruptura de l'estacionalitat, era una activitat que està emmarcada també dins el règim especial, perquè quan es parla de potenciació de determinades activitats

del que es denominen activitats preferents, parla del Parc Bit i parla de zones aeroportuàries, i en aquest article del règim especial cita com a exemples que s'haurà de dur a terme una activitat de foment en aquestes zones aeroportuàries i concretament cita formació i cita manteniment.

Jo vaig fer moltes gestions en aquest tema amb companyies aèries per animar-les a presentar-se al concurs i que no quedàs desert, intervencions també amb l'Administració central, darrerament -deu fer dues o tres setmanes- em vaig dirigir al ministre de Foment per demanar-li en una carta, correctament escrita -jo crec que totes les que escric ho són, però...- demanant... Bé, dic això perquè Amnistia Internacional, si vostès s'han fixat, quan demanen que s'adrecin a un país per demanar que alliberi un pres de consciència sempre diuen: "*Ruego remitan a la embajada una carta cortesmente escrita*"; idò jo vaig remetre una carta al ministre de Foment en què li demanava la seva intervenció personal perquè pensava que podia ser important -exactament igual al president d'Iberia- per tal de dur a terme aquesta inversió. Jo he intervingut en aquest tema en qualitat de coordinador del règim especial, però no he fet ni més ni menys que seguir la línia de l'anterior conseller d'Economia, que també va fer moltes gestions documentades amb molts d'escrits per intentar que aquest concurs se celebràs, no quedàs desert i que es fessin les obres.

Això ho pos com a exemple una vegada més del fet que la Llei de règim especial és una llei en aquests moments pràcticament oblidada, i crec que seria bo que els responsables del Partit Popular aquí adoptassin també una actitud reivindicativa, i no dient si fa deu anys, o fa vuit anys...; no, no, jo crec que si el que pensam o el que cercam és el benestar de tots els ciutadans avui, idò crec que és interessant que en aquest tema adoptem una actitud reivindicativa que és ni més ni manco reclamar el que ens correspon. Per tant, crec que seria necessari fer aquest esforç polític per desenvolupar el règim especial, que sense cap dubte és l'instrument, instrument important, llei aprovada pel Congrés i pel Senat amb una àmplia majoria, és l'instrument important que ens pot dur a compensar o mitigar aquest dèficit fiscal que tots els estudis i tots els analistes han posat de manifest que existeix.

Moltes gràcies, Sra. Presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Conseller. En torn de rèplica hi ha intervencions dels grups? Pel Grup Parlamentari Popular té la paraula la diputada Sra. Salom.

LA SRA. SALOM I COLL:

Moltes gràcies, Sra. Presidenta. Senyores i senyors diputats, he de dir que el conseller d'Hisenda ens deia fa un moment que ell no..., respecte a Catalunya i el model de finançació que tenien preparat per si era necessari el seu govern respecte a Madrid, diu que no li pareix bé el sistema d'una negociació bilateral entre l'Estat i una comunitat autònoma respecte al model de finançament, sinó que hi ha d'haver un acord entre l'Estat i totes les comunitats autònomes

per intentar arribar a un consens entre tots de quin és el millor model al qual podem arribar entre totes les comunitats per intentar millorar el sistema de finançament, i evidentment a Balears, degut al fet que hi ha una balança fiscal negativa, idò s'ha de fer un esforç per part de tots per intentar millorar tot això.

Però evidentment hi ha d'haver un acord entre totes les comunitats autònomes, i certs criteris i certs comentaris que ha fet aquí el conseller d'Hisenda respecte a allò que ens convé a nosaltres aquí, a la nostra comunitat, tal vegada aquests criteris que vostè defensa aquí, altres companys seus d'altres comunitats no els va bé aquest criteri que vostè defensa aquí. És un tema complicat, un tema difícil que s'ha d'intentar arribar al millor model possible, entre totes les comunitats, perquè totes millorem i jo crec que aquí a Balears s'ha de fer un esforç molt important, perquè amb això sí que hi estam d'acord, a Balears pagam més d'allò que rebem, això és un fet. Evidentment altres comunitats autònomes tenen una balança fiscal positiva, n'hi ha que la tenen positiva, n'hi ha que la tenen negativa, com la nostra i es tracta d'arribar a un punt d'equilibri i que uns puguin estar més o menys contents i els altres no estiguem enfadats, s'ha d'intentar aproximar postures per intentar millorar les condicions i els doblers que rebem aquí a la nostra comunitat autònoma, a Balears.

Jo crec que el gran repte és el model de finançament autonòmic que s'ha de plantejar en pocs mesos, és a dir, crec que l'anterior model, el que avui hi ha en vigor, va ser una passa endavant, va suposar millorar amb uns 15.000 milions de pessetes el que rebem, això és un punt positiu, donar una passa cap endavant i crec que el nou model ha de fer pujar un altre escaló o dos o tres, per intentar millorar els recursos que vénen cap aquí. I també, evidentment, un altre instrument important per millorar la balança fiscal de Balears i que no sigui més negativa és el règim especial. El règim especial va ser impulsat pel Grup Popular en aquesta comunitat autònoma, no hi va haver un consens a Balears per a aquesta llei, allà on el seu grup no va donar suport a aquesta qüestió, ens varen deixar sols davant Madrid per aprovar aquesta llei i va ser amb el Partit Popular a Madrid quan es va aprovar, per primera vegada en l'història de la nostra comunitat, una llei específica per a Balears, que contemplava el fet insular, jo crec que ha estat una fita històrica, importantíssima i es va aconseguir gràcies al Partit Popular.

Ara vostès vénen a les nostres i ens diuen que el règim especial és important de cara al futur, estam molt contents que ara vostès estiguin d'acord amb nosaltres que aquest instrument de règim especial és important i fonamental per a la nostra comunitat autònoma i nosaltres des del Partit Popular volem impulsar i desenvolupar aquesta llei, perquè creim que és bona per a aquesta comunitat, la volem impulsar i desenvolupar i estam contents que ara vostès s'hi vulguin sumar a aquesta iniciativa i si entre tots hi posam bona voluntat, crec que de cara a un futur pot servir com a instrument per intentar anar corregint la balança fiscal negativa que tenim aquí a les Illes Balears.

Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Salom. Per tancar la qüestió té la paraula el conseller Sr. Mesquida.

EL SR. CONSELLER D'HISENDA I PRESSUPOSTS (Joan Mesquida i Ferrando):

Gràcies, Sra. Presidenta. Home jo crec que la Sra. Diputada té una visió distorsionada de la història, és a dir, crec que un espectador objectiu de quin va ser el procés i quin va ser el resultat final, posaria de manifest que el que acaba de dir la diputada del Partit Popular és absolutament incorrecte.

El Partit Popular, ja ho he dit moltes vegades i pareix mentida que hi ha moments pareix que no es volen entendre les coses i es pensí un que a base de dir, permanentment, incorreccions o coses que no s'ajusten a la realitat, al final el que importa és que això gota a gota pugui arrelar. El Partit Popular va plantejar un règim especial econòmic i fiscal diferencial, la posició que va mantenir el Partit Socialista va ser que difícilment podia prosperar dins el context europeu un règim econòmic i fiscal diferencial, abans de governar el Partit Popular, el Partit Popular va presentar al Congrés dels Diputats la proposta de crear una comissió per analitzar el tema del règim econòmic i fiscal, comissió que lògicament després quan va governar l'any 96, allà es produeix el desmuntatge d'allò que era el règim econòmic i fiscal.

Nosaltres varem dir, amb un cost polític important, que un règim econòmic i fiscal no prosperaria, no tendria el suport del Govern central i l'Administració europea podria entrebancs a això, per què? Perquè Balears no és una regió ultraperifèrica com és Canàries i jo he estat ara a Canàries i he tengut oportunitat, perquè encara recorden a Canàries el viatge, possiblement més accidentat d'un president de comunitat autònoma a una altra regió, que va ser el que va fer, i vagi a Canàries a comprovar-ho, el Sr. Matas a Canàries. Fins i tot, el varen increpar a l'avió, per què? Perquè varen veure en perill el règim fiscal de Canàries, per culpa de Balears, va ser la visita i segur que ha estat la visita més accidentada d'un president d'una comunitat autònoma a una altra.

Nosaltres varem mantenir que dins Europa, difícilment prosperaria un nou règim fiscal, perquè al règim especial de Canàries té termini de caducitat, perquè dins Europa i així es va dir, crec que el novembre de l'any 91 a un Ecofin, ho va dir el ministre alemany de finances, no més règims fiscals diferenciats a Europa. Nosaltres varem mantenir una posició absolutament rigorosa de compensació a la insularitat sí, règim fiscal no tindrà futur i això tan clar es posa de manifest en el llibre d'informe de les comunitats autònomes del Senat de l'any 98 i allà on textualment es diu, ho dic en castellà perquè ho record en castellà: *"el texto del régimen económico y fiscal era muy ambicioso, el Partido Popular había hecho de esta ley su principal objetivo político de la legislatura, texto que tuvo que ser desasistido"* perquè no va ser acceptat per les instàncies centrals del Partit Popular i es va començar a desmuntar el que va sortir d'aquí i d'aquí va sortir una llei, d'aproximadament 72 articles i quan va arribar a Madrid, amb

majoria del Partit Popular i Convergència i Unió, d'aquests 72 articles en varen perdre 70, en varen quedar 2 que varen ser modificats i es varen addicionar aproximadament 30 articles.

Tot són i això és el que li dic a vostè, vostès han vingut a les nostres, no nosaltres hem anat a les seves, no hi ha mesures fiscals sinó que tot són mesures de compensació a la insularitat, pot haver-hi una mesura fiscal, una i és una que fa referència al manteniment de la indústria tradicional, allà on es diu, i es posa com exemple que es puguin fer modificacions legislatives a l'impost de les societats per al manteniment i la potenciació de la indústria tradicional. Quan nosaltres hem demanat per escrit i hem presentat propostes concretes de modificació de l'impost de societats, avui ens diu el Secretari d'Estat d'Hisenda que no són procedents, quan això es va incloure al Congrés com a precedent i li he de recordar Sra. Diputada, per això dic que el PP d'aquí ha vingut a les nostres, la llei de règim especial de mesures compensadores a la insularitat va ser aprovada amb el vot del Partit Socialista, en el Congrés i al Senat.

Per tant, home jo crec que amb el règim especial el que convendria és que deixem, perquè a més la realitat els contradiu permanentment, és a dir, les hemeroteques i els Diaris de Sessions, són una de les coses més cruels per als polítics i quan el Sr. Matas plantejava qüestions relacionades amb el règim fiscal diferenciat, deia reclamarem un fons de 15.000 milions per a la insularitat i quan nosaltres vàrem dir si era bo abans, que vengui ara el fons de 15.000 milions de pessetes i ara no és bo. Quan es plantegen qüestions d'inversions hidràuliques i es agafar el protocol que el Sr. Matas tenia, dirigit a la Sra. Tocino, no el que vostè demanava abans, com a President de Govern a la ministre, ara com a ministre ens va bé, ara no és bo. És a dir, la gent es comença a donar compte d'aquesta demagògia que s'ha fet amb el règim especial i jo els diria que posin fi a aquesta demagògia i diguin és important que vinguin inversions a Balears, idò li diguin al Ministre de Foment que quan presenti el pla d'infraestructures per a inversions ferroviàries no s'oblidi de Balears, perquè l'article 13 del règim especial diu: *"el Estado colaborará con Baleares en la potenciación del transporte ferroviario"*, o quan es parla que l'Estat col·laborarà en matèria d'inversions a allò que fa referència a zones d'atenció especial, com és el tema de l'aeroport, idò que l'Estat s'involucri, jo crec que és el que hem de reclamar.

I li torn a repetir el mateix, quan parlava d'una negociació bilateral que li deia que no m'agradava, la comunitat autònoma de Catalunya plantejar una negociació bilateral, no és correcte, per què? Per a mi és una comunitat autònoma com les altres i llegeixi vostè el programa del Partit Popular que varen editar a les anteriors eleccions autonòmiques i es trobarà amb una cara, de paper, allà on es parla clarament, les propostes crec que estan separades per una quartilla blava allà on es fa una introducció petita. I diu textualment: *"nada justifica la situación actual que haya comunidades autónomas de primera y comunidades autónomas de segunda"*, signat Jaume Matas, Conferència del Segle XXI. Per tant, jo li dic no hi ha res que justifiqui que avui hi hagi comunitats autònomes de primera i de segona i quan li plantegi quins són els principis del

que pensam que ha de ser el nou sistema de finançament, estic convençut que si vostè fa una anàlisi objectiu i rigorós estarà absolutament d'acord amb nosaltres, una altra cosa és el que li deixin dir, perquè també es veu que dins el Consell de Política Fiscal, a vegades no hi ha comunitats autònomes del PP que hi estiguin d'acord, si aquest sistema de finançament fos mot bo, no hi hauria un model Zaplana, el Sr. Zaplana considera que no és tant bo, si aquest sistema de finançament fos tant bo Convergència i Unió, que li va donar suport, avui no seria un dels principals contraris al sistema.

Per tant, quan jo li parl de quines són les idees de base del sistema de finançament, que es reconegui la població, vostè estaria en contra de que es reconegui la població a la data el més propera possible a la firma del sistema? Jo crec que no, vostè estaria en contra d'una altra qüestió que nosaltres plantejam? Amb l'argument de no haver-hi comunitats autònomes de primera i de segona? L'actual sistema de finançament, dins allò que és el percentatge de les variables diu: la població a les comunitats del 143, pesa el 64%, a les comunitats del 151 pesen el 94%. Clar això a un moment determinat que existia una diferència d'assumpció de competències tenia sentit, però avui no, avui ja existeix el mateix sostre competencial i les competències que no tenim assumides, per exemple sanitat, es financen fora del sistema, per tant, no hi ha res avui que impedeixi que les comunitats del 143 pesi en el 94%, exactament igual.

Deim que la insularitat ponderi amb més intensitat, però li diré perquè no en faig una qüestió de bandera de la ponderació de la insularitat, perquè tenim el règim especial, perquè estic convençut que si dic, que pesi enlloc del 3%, que pesa poquet, que pesi un 15% em diran, però bé *"consejero su tu tienes el régimen especial"*, per aquí s'ha de compensa la insularitat, que consideri addicionalment la població flotant, home jo crec que seria interessant una ponderació de la població flotant, però bé firma ara mateix que ens reconeguim la població i li donin aquest pes que reclamam. Que ens donin més capacitat normativa de gestió, també supòs que hi estaria d'acord, també supòs que estaria d'acord vostè si li planteja en el Govern central que ens cedeix un impost i adopta una decisió que ens suposa una disminució de recursos que els compensi i també supòs que estaria d'acord amb els temes de territorialització dels ingressos, quan li he explicat el temes de la dificultat a l'hora de territorialitzar, no és tan fàcil dir jo vull aquest impost sinó que hem d'anitzar l'estructura de cada impost.

De totes maneres, jo crec que i torn repetir, per corregir i per mitigar el dèficit fiscal, el més important és el règim especial. El sistema de finançament pot ser una passa, veient com està respirant l'Administració central, tampoc seria per tirar campanes, perquè en aquests moments si ja no varen posar més recursos a l'anterior sistema, difícilment amb una situació de majoria absoluta avançarem molt, ara també li he de dir que agrairé lògicament i amb un plus especial la intervenció en positiu que pugui fer el Partit Popular d'aquí, en relació al nou sistema de finançament autonòmic, perquè lògicament amb una situació de majoria absoluta que té el Partit Popular, el sistema de finançament que surti serà difícil que es pugui establir una negociació en termes d'una cert equilibri, ara ja li dic qualsevol

ajuda que puguem tenir a partir que el Govern central posi damunt la taula quin és el model de partida o negociació del sistema, després ja ho discutirem i jo pens que és molt possible que pugui haver-hi una postura unitària, perquè nosaltres no plantejam, ni demanam la lluna amb el nou sistema de finançament, plantejam reivindicacions objectives, justes, que ens poden produir sense cap dubte a una millora del finançament.

També li he de dir una altra cosa, miri ho he repetit altres vegades. El nou sistema de finançament és una cosa que discutirem dins el Consell de Política Fiscal i discutirà la comunitat autònoma de Balears, amb les altres comunitats autònomes i l'Administració central. El meu primer objectiu és defensar els interessos dels ciutadans de Balears, no es preocupi, és a dir, si el Partit Socialista digués que la població no ha de pesar, nosaltres no hi estariem d'acord i no em cauria cap anell per manifestar una discrepància amb el partit, és a dir, aquí defensam els interessos dels ciutadans, els seus també i lògicament plantejarem dins la negociació unes propostes, que lògicament millorin el nostre finançament i ja li dic, li agrairé qualsevol per part del Grup Parlamentari Popular de Balears se'ns pugui donar.

Moltes gràcies, Sra. Presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Conseller. I esgotat el debat i l'ordre del dia d'aquesta sessió, només em queda agrair al conseller la seva participació i les seves explicacions, així com també la dels diputats i diputades i abans d'aixecar la sessió vull informar que ara es dóna per complimentat mitjançant aquesta compareixença el pla de feina fixat en aquest balanç fiscal, per tant ara pertoca que els diferents grups parlamentaris elaborin les seves conclusions. Tendran a la seva disposició les referències bibliogràfiques que a les diferents compareixences s'ha fet esment i per acord de la Mesa s'establiria un mes per elaborar aquestes conclusions, passat aquest termini i dins la primera quinzena de juny ens reunirem per aprovar aquestes conclusions d'aquesta Comissió no permanent de Balanç Fiscal, així i tot sabran que rebran per escrit aquests terminis.

S'aixeca la sessió. Moltes gràcies.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	2.000 pessetes.
Sis mesos	1.000 pessetes.
Tres mesos	500 pessetes.
Preu de l'exemplar	100 pessetes.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 16
PALMA DE MALLORCA

Imp. Parlament de les Illes Balears. Palma